

PRAKTISKI UZDEVUMI POLIFONIJĀ

Mācību līdzeklis
izglītības programmas *Mūzikas vēsture un teorija* III kursa
un izglītības programmu *Instrumentu spēle, Vokālā mūzika, Kora diriģēšana*
IV kursa audzēkņiem

izstrādāja Ventspils Mūzikas vidusskolas skolotāja
Rita Grīnberga

Mūzikas vidusskolas polifonijas mācību priekšmeta apguvē līdzās teorijai, polifono skaņdarbu analīzei, liela nozīme ir praktiskajiem uzdevumiem, rakstu darbos apgūstot dažādus polifonās tehnikas un izteiksmības paņēmienus. Ieteicami arī dažādi praktiski uzdevumi uz klavierēm. Īpaši nozīmīgi ir izprast un apgūt imitāciju polifonijas raksturīgos tehnikas un izteiksmības paņēmienus, kas plaši pielietoti dažādu laikmetu komponistu dažādu žanru un formu skaņdarbos.

Veidojot šo metodisko materiālu, imitāciju veidošanā izmantoti dažādu laikmetu polifono skaņdarbu fragmenti.

Vienkāršās imitācijas

Vienkāršā imitācija ir polifona uzbūve, kurā risposta imitē doto propostu.

Struktūra (divbalsībā)

- 1) Proposta (a) – skan vienbalsīgi
- 2) Risposta (a¹) – propostas imitācija
- 3) Pretsalikums (b) – kontrapunktējoša melodiskā līnija skan vienlaicīgi ar rispostu, veidojot intonatīvu un ritmisku kontrastu.

I a b vai a¹

II a¹ a b

Vienkāršo imitāciju rakstībā jāizvēlas imitācijas intervāls, kas nodrošina propostas (a) un rispostas (a¹) sasaisti, veidojot labskanīgu skanējumu. Atkarībā no propostas muzikālās tēlainības, svarīgi izvēlēties balsu izveidi.

Vienkāršo imitāciju veidi

1. Autentiskā imitācija $\uparrow 5$ (augšējā kvintās intervālā)

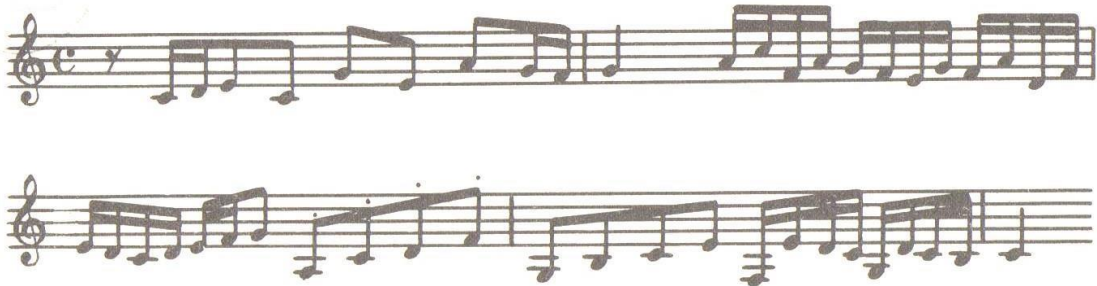
H. Mušels

Andantino

2. Augmentatīvā jeb paplašinātā imitācija $\uparrow 5$ (a^1 – 2x lielākās ritma vienībās)

J. S. Bahs Koncerts 2 klavīriem

3. Deminutīvā jeb sašaurinātā imitācija $\downarrow 8$ (a^1 – 2x mazākās ritma vienībās)

P. Hindemits

Andante

p

4. Vertikāli inversā jeb vertikāli apvērsta imitācija (grafiskā ass – 3. nošu līnija)

P. Hindemits

Andante

p

5. Horizontāli inversā jeb horizontāli apvērstā imitācija ↑5

J. S. Bahs Kantāte Nr. 179

6. Stretveida imitācija ↓8

J. S. Bahs Kantāte Nr. 71

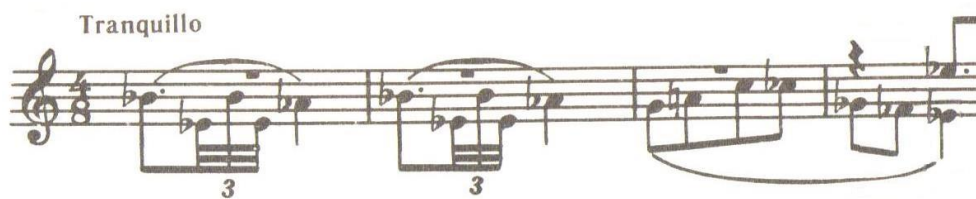
7. Tonālā imitācija ↑5

A. Glazunovs Op. 101 Nr. 3

8. Jauktā imitācija ↑4 (a¹ – autentiskā + imitācija palielinājumā)

P. Hindemits Fūga

9. Brīvā imitācija ↑8

H. Mušels

10. Ritma imitācija ↑5

D. Šostakovičs Op. 87 Nr. 19

11. Teksta imitācija

var izmantot dažādu laikmetīgu dziesmu tekstus (1, 2 frāzes vai vairāk)